

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 29819
Tarih : 17.08.2022

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 17/08/2022 16:08
Sayı: E-120.10-1065493

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Mahpusların dışarıdan süreli/süresiz yayınlara, kitap, yardımcı kaynak ve talepleri doğrultusunda her türlü eğitim materyaline erişme hakkının kullandırılmasında yaşanan her türlü yapısal sorunun tespiti ve çözümüne yönelik planlamaların yapılması amacıyla Anayasa'nın 98'inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

Filiz KERESTECİOĞLU

Ankara Milletvekili

Gerekçe

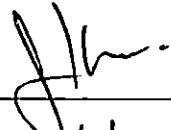
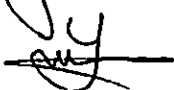
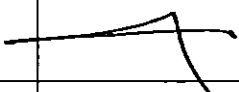
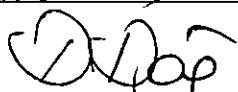
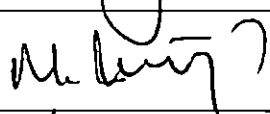
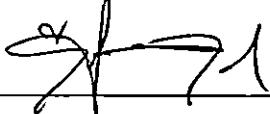
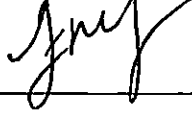
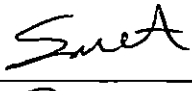
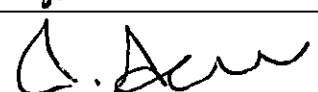
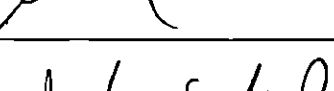
İnsan Hakları Derneği 2021 yılı Türkiye Hapishanelerinde Hak İzleme Raporu'na göre Covid-19 pandemi sürecinde uygulanmaya konulan tedbir uygulamaları normalleşme sürecinin yaşandığı günümüzde ortadan kalkmamış; aksine rutin ve kalıcı uygulamalar haline gelmiştir. Mahpusların İnsan Hakları Derneği'ne başvuru yoluyla aktardıklarına göre hobi, kurs, spor, haberleşme ve özellikle bilgi edinme gibi sosyal hakları kısıtlanmış hatta cezaevlerinin keyfi kararlarına göre tamamiyle ortadan kaldırılmıştır.

15 Nisan 2020 tarihinde "Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" ile hapishanelere kabul edilecek yayınlara sınırlama getirilmiş ve bu gerekçeyle örneğin; Yeni Yaşam, Evrensel, Birgün gazeteleri mahpuslara verilmemektedir. Bunun yanı sıra raporda; mahpusların yazdıkları roman, öykü vb. taslakları yayınlamak için kargo veya mektup yolu ile göndermek istediklerinde idare tarafından propaganda içerdiği gerekçesiyle bu yayınlara el konulduğu ve gönderilmediği, talep edilen süreli yayınların hapishanelere alınmadığı bilgisi de yer almaktadır. Ayrıca aynı raporda hapishanelere alınan kitaplar hakkında cezaevleri yönetimince keyfi muamelenin yapıldığı bilgisi de yer almaktadır. Örneğin; kimi hapishanelerde 8 kitaba kadar hücrelerde kitap bulundurulabiliyorken kimi hapishanelerde bu sayı 3 ile sınırlı olmaktadır.

Öte yandan Hapishane idaresinin kendilerince sakıncalı ya da yasak bulduğu kitaplar mahpusların aileleri tarafından gönderilse dahi teslim edilmediği; duruma ilişkin sorulara "onlar yasaklı yayın", "içerikleri yasak", kurum güvenliğini bozuyor" gibi yanıtlar verildiği belirtilmektedir. Türkçe dışındaki yayınların -özellikle de Kürtçe yayınların- da "Kürtçe bilen memur yok, tercüman parası ödeyin ancak o zaman veririz" gibi cevaplar verilerek mahpuslara verilmeyeceği bilinmektedir. Örneğin; 28 yıldır cezaevinde tutulan, Türkiye Pen, Kürt Pen ve Türkiye Yazarlar Sendikası üyesi, Norveç Pen, Galler Pen, Avusturya Pen gibi onur üyelikleri

bulunan İlhan Sami Çomak'a uygulanan kitap kısıtlaması basına da yansıyan haberler arasındadır. Halihazırda Türk şairleri üzerine bir çalışma sürdüren Çomak'a, Silivri 5 Nolu Cezaevi'nde çalışmalarını sürdürebilmek için talep ettiği kitapların, cezaevi idaresinin aldığı "iki ayda sadece 1 kitap" kararı nedeniyle verilmemektedir. Üretimi engellenen ve bilgiye erişme hakkı gasp edilen Çomak'ın cezaevinde yeni kitap yasağı uygulamasının kendisini çok fazla bunalttığı ve bu yüzden psikoloğa gitmek zorunda kaldığı bilinmektedir.

Ulusal mevzuata bakıldığında kitap sınırlamasına ilişkin bir hüküm ve anayasal dayanak ve bu konuya dair çıkarılmış herhangi bir tüzük, genelge vb. mevzuat bulunmadığı bilinmektedir. Öte yandan, Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzüğü'nün 43/1-j maddesinde hapisanelerdeki eğitim kurullarının görevleri arasında "Kitap okumayı özendirici çalışmalar yapmak" bulunduğu bilinmektedir. Tüm bu bilgiler doğrultusunda; cezaevlerinde yaşanan kitap yasağı olarak bilinen ancak süreli süresiz tüm yayınları kapsayan yasağın kaldırılması, insiyatifin cezaevi yönetimlerine bırakılmaması, dışarıdan kitap, yardımcı kaynak ve mahpusların talepleri doğrultusunda her türlü eğitim materyalinin kendilerine verilmesi için gerekli işlemlerin yapılması amacıyla ivedilikle Meclis Araştırma Komisyonu'nun kurulması gerekmektedir.

1	FATMA KURTULAN	MERSİN	
2	ZÜLEYHA GÜLÜM	İSTANBUL	
3	MUSA PİROĞLU	İSTANBUL	
4	SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ	İZMİR	
5	DERSİM DAĞ	DİYARBAKIR	
6	MURAT SARISAÇ	VAN	
7	SIDIK TAŞ	SİİRT	
8	BERDAN ÖZTÜRK	AĞRI	
9	HİŞYAR ÖZSOY	DİYARBAKIR	
10	EBRÜ GÜNAY	MARDİN	
11	OYA ERSOY	İSTANBUL	
12	ŞEVİN COŞKUN	MUŞ	
13	PERO DUNDAR	MARDİN	
14	DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR	AĞRI	
15	AYŞE ACAR BAŞARAN	BATMAN	
16	KEMAL BÜLBÜL	ANTALYA	
17	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
18	NECDET İPEKYÜZ	BATMAN	
19	NUSRETTİN MAÇIN	ŞANLIURFA	
20	İMAM TAŞÇIER	DİYARBAKIR	